

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Кіровоградської
обласної ради

" ____ " _____ 2017 року № ____

ПРОГРАМА

розвитку міжнаціональних відносин та підтримки діяльності національно-культурних товариств Кіровоградської області до 2022 року

I. ВСТУП

Програма розвитку національних меншин та підтримки діяльності національно-культурних товариств Кіровоградської області до 2022 року (далі - Програма) розроблена за ініціативи громадських організацій національних меншин області з урахуванням положень законів України:

"Про місцеві державні адміністрації";

"Про місцеве самоврядування в Україні";

"Про національні меншини в Україні";

"Про засади державної мовної політики в Україні";

"Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин";

"Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України" та інших нормативно-правових актів України.

II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

СТАН МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ ВІДНОСИН В ОБЛАСТІ

1. Кіровоградська область має ряд особливостей історичного, географічного характеру, які суттєво впливають на стан міжетнічних стосунків та активізацію процесів у етнонаціональній сфері.

За даними Всеукраїнського перепису населення на території області проживають громадяни України, які є представниками 98 національностей і народностей.

Дані щодо найбільш численних національностей, які мешкають в області: українці – 1014,6 тис., росіяни – 83,9 тис., молдавани – 8,2 тис., білоруси – 5,5 тис., вірмени – 2,9 тис., болгары – 2,2 тис., євреї – 1,1 тис., інші національності – 7,3 тис.

В області зареєстровано 36 громадських організацій національних меншин, які представляють азербайджанську, білоруську, болгарську, вірменську, єврейську, корейську, молдаванську, німецьку, польську, ромську, російську, сербську, татарську національні спільноти, виявляють почуття національного самоусвідомлення та спільності між собою.

2. За сприяння місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування активну участь у проведенні культурно-мистецьких, освітніх заходів здійснюють Об'єднання поляків "Полонія" ім. К.Шимановського, "Спілка вірмен України в Кіровоградській області", Кіровоградський обласний благодійний обшинний єврейський центр "Хесед Шломо", товариство

Вільшанських болгар "Алфатар", обласна громадська організація "Об'єднання болгар "Нашите Хора", регіональна організація Конгресу азербайджанців України, обласний німецький культурний центр "Розвиток", обласна громадська організація "Руський центр естетичного виховання", Кіровоградське відділення українського товариства російської культури "Русь", Кіровоградське обласне благодійне національно-культурне товариство "Де Девла Бахт" та інші.

При обласній державній адміністрації функціонує Рада представників національно-культурних товариств. До її складу входять 23 представники вищевказаних національних спільнот.

3. В Кіровоградській області діють Центри культури національних меншин:

Центр розвитку національних культур "Єдина родина" (м. Кропивницький) здійснює роботу щодо відзначення національних свят, проведення культурно-інформаційних заходів, спрямованих на поширення та розвиток культури національних меншин;

Кіровоградський обласний благодійний общинний єврейський Центр "Хесед Шломо" (м. Кропивницький), який здійснює соціальну допомогу членам єврейської громади та задовольняє їх культурно-дозвілліві потреби, проводить національні свята та відзначення державних дат. Створено музейну кімнату Голокосту на Кіровоградщині;

Кіровоградський Центр польської культури, який здійснює організацію взаємокультурного обміну з представниками Нижньо-Селезького воєводства (Республіка Польща). На базі музею ім. К.Шимановського та костюлу Святого духу Римо-Католицької церкви (м. Кропивницький) здійснюються творчі зустрічі та концерти, організовано роботу курсів з вивчення польської мови;

Кіровоградський обласний німецький культурний центр "Розвиток" (м. Кропивницький) здійснює соціальну допомогу членам німецької громади та задовольняє їх культурні та мовні потреби;

"Центр українсько-болгарської дружби" (сміт Вільшанка Кіровоградської області) проводить роботу щодо задоволення мовних та культурних потреб представників болгарської національної меншини.

4. Громадські організації національних меншин співпрацюють з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, зокрема в області діють 13 самодіяльних художніх колективів, створених національно-культурними товариствами, які постійно залучаються владою до суспільно-культурного життя області і репрезентують культуру національних меншин Кіровоградщини в інших регіонах України та за кордоном.

Організації національно-культурного спрямування, що позиціонують себе як виразники інтересів відповідних етнічних спільнот, характеризуються наявністю потенціалу для відродження їх мови, традицій, збереження самобутньої культури. З кожним роком збільшується їх кількість, постійно зростає їх членство, масштабність культурологічних заходів, активізується їх участь у суспільних процесах.

ІІІ. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКОЇ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

1. Національно-культурні громадські організації мають вагоме значення у соціально-культурному розвитку області, займаються благодійними справами. Проте діяльність громадських організацій національних меншин здійснюється переважно за рахунок членських внесків та спонсорської допомоги. Виходячи з цього, частина вищевказаних організацій не має змоги брати участь у соціально значущих заходах.

Виділення коштів з обласного бюджету на фінансову підтримку громадських організацій національних меншин можливе лише за умов наявності відповідної обласної цільової програми.

2. Основними проблемними питаннями є:

- 1) забезпечення гурткової роботи із вивчення рідних мов;
- 2) підтримка аматорських художніх колективів;
- 3) організація заходів національно-культурного спрямування із збереження та розвитку національних культур;
- 4) задоволення потреб національних меншин у засобах масової інформації національними мовами;
- 5) відсутність фінансового забезпечення на розробку та розміщення соціальної реклами з питань толерантності та міжнаціональної злагоди;
- 6) здійснення спеціалізованих інформаційно-просвітницьких заходів з пропаганди культурного розмаїття, соціокультурних установок, спрямованих на збереження толерантності, попередження ксенофобії, расової та національної неприязні;
- 7) необхідність організації та проведення в області жалобних заходів із вшанування пам'яті жертв голокостів, голодоморів, репресій, масового знищення представників національних меншин.

3. Першочерговими завданнями Програми є задоволення нагальних потреб представників національних меншин, створення умов для їх гармонійного співіснування в рамках поліетнічного регіону.

ІV. МЕТА ПРОГРАМИ

Метою Програми є забезпечення консолідації багатонаціональної громади регіону, підвищенні ефективності комунікації та стабільного розвитку механізмів взаємодії органів виконавчої влади та місцевого самоврядування області з громадськими організаціями національних меншин, утвердження принципів толерантності і міжнаціональної злагоди, створення сприятливих умов для сталого збалансованого розвитку національних меншин в області, реалізації їх внутрішнього потенціалу та стимулювання громадської активності.

Програма є практичним інструментом реалізації державної етнонаціональної політики в регіоні, сприятиме створенню належних умов для задоволення освітніх, культурних, інформаційних, духовних і соціальних потреб етнічних спільнот області.

Залучення фінансового, організаційно-технічного, консультативно-методичного потенціалу місцевих органів виконавчої влади дозволить надати роботі з етнічними спільнотами системного характеру.

V. ОБГРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ, ОБСЯГІВ ТА ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ, СТРОКІВ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

1. Виконання Програми дозволить реалізовувати на рівні області норми чинного законодавства щодо забезпечення прав національних меншин, вирішити наявні проблеми в їх діяльності, сприятиме кардинальному поліпшенню етнополітичної ситуації в регіоні.

2. Розв'язання вищезазначених проблем можливе шляхом:

1) створення умов для збереження національної самобутності та етнічної ідентичності представників національних меншин, забезпечення умов для їх органічної інтеграції в українське суспільство;

2) гармонізація міжетнічних відносин в області;

3) підтримка діяльності національно-культурних товариств;

4) забезпечення інформаційних, освітніх, соціально-гуманітарних потреб представників різних національностей.

3. Для виконання Програми залучаються структурні підрозділи обласної державної адміністрації, райдержадміністрації, виконкоми міських рад, об'єднанні територіальні громади.

4. Фінансування заходів Програми здійснюється відповідно до чинного законодавства за рахунок коштів обласного бюджету та інших коштів, не заборонених чинним законодавством.

Конкретні обсяги видатків на реалізацію заходів Програми визначаються щороку під час формування обласного бюджету. Кошти обласного бюджету спрямовуються на виконання заходів з метою сприяння у діяльності національних меншин для задоволення їх етнокультурних потреб, утвердження громадянського миру в області та міжнаціональної злагоди.

Ресурсне забезпечення Програми наведене у додатку 1.

Строк виконання Програми – 2018-2022 роки.

VI. НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХОДИ ПРОГРАМИ

1. Механізм реалізації Програми є цілісною системою, яка включає в себе конкретні заходи з реалізації таких пріоритетних напрямів:

1) організаційно-координаційна діяльність;

2) науково-освітня та просвітницька діяльність;

3) історико-культурні заходи;

4) інформаційно-просвітницька робота.

2. Досягнення поставленої мети можливе за рахунок таких заходів: проведення науково-практичних конференцій, засідань за круглим столом, семінарів та інших заходів з питань реалізації на Кіровоградщині чинного законодавства у сфері етнонаціональної політики, збереження та розвитку національної самоідентичності, толерантності, попередження проявів

ксенофобії, расової та етнічної дискримінації; виставок, створення експозицій культурного та історичного надбання національних меншин області; фестивалів, концертів, творчих вечорів діячів культури національних меншин; сприяння участі представників національних меншин у міжнародних та всеукраїнських фестивалях, тижнях, днях національних культур, мистецьких заходах; організації та проведення в області жалобних заходів із вшанування пам'яті жертв голокостів, голодоморів, репресій, масового знищення представників національних меншин організації; надання фінансової підтримки обласній громадській організації "Центр розвитку національних культур "Єдина родина" для організації діяльності в області Центру розвитку національних культур "Єдина родина"; розробка та розміщення соціальної реклами з питань толерантності та міжнаціональної злагоди з метою гармонізації міжетнічних відносин та збереження національної самоідентичності національних меншин області.

Основні напрямки діяльності та заходи щодо виконання Програми викладено у розділі IX.

VII. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОГРАМИ

1. Виконання Програми дасть змогу:

- 1) задовольнити культурні, інформаційні та мовні потреби національних меншин, зберегти їх етнічну ідентичність і національно-культурну особливість;
- 2) організаційно забезпечити в області здійснення єдиної державної політики у сфері міжнаціональних відносин;
- 3) продовжити роботу з подальшої підтримки діяльності національно-культурних товариств, центрів національних культур, недільних шкіл;
- 4) ширше використовувати духовний, культурний і науковий потенціал для реалізації в області державної етнонаціональної політики;
- 5) забезпечити координацію та інтеграцію зусиль з проведення різноманітних заходів за пропозиціями національно-культурних товариств;
- 6) підтримувати позитивний імідж Кіровоградщини як полікультурного краю.

2. Показники успішності та ефективності обласної Програми наведені у додатку 2.

VIII. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

1. Координацію виконання заходів і завдань Програми здійснює Кіровоградська обласна державна адміністрація, а саме управління комунікацій з громадськістю обласної державної адміністрації, яке:

- 1) здійснює моніторинг щодо ходу виконання Програми;
- 2) щороку до 15 січня подає департаменту економічного розвитку і торгівлі обласної державної адміністрації та обласній раді звіти про виконання Програми, пропозиції щодо доцільності продовження тих чи інших заходів, уточнення обсягів фінансування.

2. Виконавці заходів Програми два рази на рік, до 01 липня та 01 січня, надають інформацію про хід її виконання управлінню комунікацій з громадськістю облдержадміністрації.

3. З метою забезпечення відкритості, прозорості та громадського контролю за ефективністю використання бюджетних коштів виконавці забезпечують проведення заходів з інформаційного супроводження Програми: прес-конференції, інтерв'ю, публікації у друкованих засобах масової інформації, виступи у програмах телепередач, розміщення звітів про виконання Програми на офіційному веб-сайті Кіровоградської обласної державної адміністрації.

4. Контроль за виконанням Програми здійснює постійна комісія обласної ради з питань освіти, науки, культури, туризму, спорту, у справах сім'ї, молодіжної політики.

ІХ. Основні напрямки та заходи Програми розвитку міжнародних відносин та підтримки діяльності національно-культурних товариств Кіровоградської області до 2022 року

№ з/п	Напрямок діяльності	Перелік заходів програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. гривень					Очікуваний результат
						2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Організаційно-координаційна діяльність	1) реалізація положень Закону України "Про національні меншини в Україні" та створення умов для сталого збалансованого розвитку національних меншин, реалізації їх потенціалу в області	2018-2022 роки	Управління комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських рад	Видатків не потребує	-	-	-	-	-	Реалізація у повному обсязі положень Закону України "Про національні меншини в Україні" та вирішення низки регіональних проблем; забезпечення в області здійснення єдиної державної політики у сфері міжнародних відносин
		2) заходи щодо поліпшення та активізації роботи Ради представників національно-культурних товариств області при облдержадміністрації	2018-2022 роки	Управління комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	Видатків не потребує	-	-	-	-	-	Участь національно-культурних товариств у формуванні державної етнополітичної політики
Всього за напрямом:					Обласний бюджет	-	-	-	-	-	
					Кошти не бюджетних джерел	-	-	-	-	-	
2.	Науково-освітня та просвітницька діяльність	1) проведення спільно з громадськими організаціями національних меншин науково-практичних конференцій, засідань за круглим столом, семінарів та інших заходів з питань реалізації на Кіровоградщині чинного законодавства у сфері етнополітичної політики,	2018-2022 роки	Управління комунікацій з громадськістю, управління освіти, науки, молоді та спорту облдержадміністрації	Обласний бюджет	25,0	26,0	26,0	26,0	26,0	Оптимізація наукової діяльності та сприяння науковим дослідженням в етнополітичній сфері; реалізація у більш повному обсязі положень Закону України "Про національні меншини в Україні"; отримання наукових розробок з метою вдосконалення роботи щодо вирішення проблем
					Кошти не бюджетних джерел	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		збереження та розвитку національної самоідентичності, толерантності, попередження проявів ксенофобії, расової та етнічної дискримінації									розвитку культури етнічних груп Кіровоградщини, міжетнічних відносин, забезпечення толерантності, попередження проявів ксенофобії, расової та етнічної дискримінації
		2) організація та проведення тематичних виставок з історії та культури національних груп, народних ремесел та промислів, образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва	2018-2022 роки	Департамент культури, туризму та культурної спадщини облдержадміністрації, райдержадміністрації, виконавчі комітети міських, сільських рад об'єднаних територіальних громад, рада представників національно-культурних товариств області при облдержадміністрації	Обласний бюджет	В межах кошторисних призначень	В межах кошторисних призначень	В межах кошторисних призначень	В межах кошторисних призначень	В межах кошторисних призначень	Виховання у дітей та молоді толерантного відношення до представників різних рас та національностей; популяризація ідей миру та міжнаціональної злагоди; зменшення проявів ксенофобії, расової та етнічної дискримінації
		3) залучення національно-культурних товариств до надання допомоги закладам освіти, бібліотекам у місцях компактного проживання національних меншин у комплектуванні літературою мовами національних меншин, періодичних видань національних меншин	2018-2022 роки	Управління освіти, науки, молоді та спорту облдержадміністрації	Видатків не потребує	-	-	-	-	-	Забезпечення толерантної поведінки серед молоді, попередження проявів ксенофобії, расової та етнічної дискримінації
Всього за напрямом:					Обласний бюджет	25,0	26,0	26,0	26,0	26,0	
					Кошти не бюджетних джерел	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
3.	Історико-культурні	1) сприяння участі аматорських колективів	2018-2022	Управління комунікацій з громадськістю,	Обласний бюджет	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	Створення умов для збереження національної

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	заходи	національних меншин, окремих виконавців області у міжнародних, всеукраїнських, обласних конкурсах, фестивалях, тижнях, днях національних культур, святах та оглядах тощо	роки	управління освіти, науки, молоді та спорту облдержадміністрації	Кошти не бюджетних джерел	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	самобутності та етнічної ідентичності організацій національних меншин, підтримка їх діяльності; збереження історичної спадщини національних спільнот, мови, традицій, фольклору; задоволення мовних та культурних потреб представників національних меншин
		2) проведення тижня національних культур "Степова веселка"	Жовтень – грудень 2018, 2020, 2022 років	Департамент культури, туризму та культурної спадщини облдержадміністрації, обласний центр народної творчості	Обласний бюджет	В межах кошторисних призначень	-	В межах кошторисних призначень	-	В межах кошторисних призначень	Проведення заходів з метою розвитку та гармонізації міжетнічних відносин; задоволення національно-культурних потреб представників національних меншин
		3) проведення концертів, творчих вечорів діячів літератури, культури та мистецтва національних меншин	2018-2022 роки	Департамент культури, туризму та культурної спадщини облдержадміністрації	Обласний бюджет	В межах кошторисних призначень	В межах кошторисних призначень	В межах кошторисних призначень	В межах кошторисних призначень	В межах кошторисних призначень	Задоволення духовних потреб національних спільнот; збереження мови, культури, традицій, фольклору
		4) сприяння організації відзначення в області знаменних подій з історії національних меншин	2018-2022 роки	Управління комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	Обласний бюджет	7,0	8,0	8,0	8,0	8,0	Сприяння проведенню заходів з метою збереження історичної спадщини національних спільнот
		5) проведення обласного фестивалю учнівської молоді "Єдина родина в центрі України" (за номінаціями "фольклор" і "краєзнавство")	2018-2022 роки	Управління освіти, науки, молоді та спорту облдержадміністрації	Обласний бюджет	В межах кошторисних призначень	В межах кошторисних призначень	В межах кошторисних призначень	В межах кошторисних призначень	В межах кошторисних призначень	Ознайомлення учнів шкіл з культурними цінностями та історичною спадщиною національних меншин області, задоволення духовних потреб учнів із числа представників

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
							зна- чень	зна- чень	зна- чень	зна- чень	національних меншин
		б) організація та проведення новорічних та різдвяних заходів для дітей-представників національних меншин	2018-2022 роки	Управління комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	Обласний бюджет	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	Гармонізація міжетнічних відносин, підтримка та поліпшення діяльності національно-культурних організацій, забезпечення потреб представників різних національностей
					Кошти не бюджетних джерел	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
Всього за напрямом:					Обласний бюджет	27,0	28,0	28,0	28,0	28,0	
					Кошти не бюджетних джерел	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	
4.	Спільна протидія будь-яким проявам ксенофобії, расової та етнічної дискримінації в області, гармонізація міжетнічних відносин	1) організація та проведення в області жалобних заходів із вшанування пам'яті жертв голокостів, голодоморів, репресій, масового знищення представників національних меншин	2018-2022 роки	Управління комунікацій з громадськістю, департамент культури, туризму та культурної спадщини, управління освіти, науки, молоді та спорту облдержадміністрації	Обласний бюджет	5,0	6,0	6,0	6,0	6,0	Проведення заходів з метою протидії будь-яким проявам ксенофобії, расової та етнічної дискримінації в області, гармонізація міжетнічних відносин та сприяння етнічній консолідації українського суспільства. Організація та проведення заходів до Дня пам'яті жертв Голокосту, Міжнародного дня Голокосту ромів, річниці вшанування пам'яті численних жертв організованих масових вбивств вірменського народу тощо
					Кошти не бюджетних джерел	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
		2) організація та проведення заходів (виставок, тематичних зустрічей, відкритих уроків, засідань за круглим столом, конференцій та ін.) до Міжнародного дня толерантності (16 листопада)	2018-2022 роки	Управління комунікацій з громадськістю, департамент культури, туризму та культурної спадщини, управління освіти, науки, молоді та спорту облдержадміністрації	Обласний бюджет	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	
					Кошти не бюджетних джерел						
		3) здійснення заходів щодо реалізації в області Стратегії захисту та інтеграції в українське суспільство ромської національної меншини на період до 2020 року, зокрема: надання підтримки ромським	2018-2022 роки	Управління комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	Обласний бюджет	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	
					Кошти не бюджетних джерел	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
										Підтримка діяльності ромської національної меншини, збереження історичної спадщини національних спільнот, мови, традицій; задоволення національно - культурних потреб представників	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		колективам та залучення їх до участі у культурно-мистецьких заходах національних меншин									національних меншин
		4) здійснення заходів щодо реалізації в області Європейської хартії регіональних мов або мов меншин	2018-2022 роки	Управління комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	Обласний бюджет	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	Підтримка діяльності гуртків, класів, недільних шкіл з вивчення історії, культур та мов національних меншин
		5) Фінансова підтримка обласної громадської організації "Центр розвитку національних культур"Єдина родина" для забезпечення діяльності в області Центру розвитку національних культур "Єдина родина"	2018-2022 роки	Управління комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	Обласний бюджет	166,0	172,0	172,0	172,0	172,0	Підтримка діяльності спільної громадської організації національних меншин області, збереження історичної спадщини національних спільнот, мови, традицій; задоволення національно-культурних потреб національних меншин
Всього за напрямом:					Обласний бюджет	189,0	196,0	196,0	196,0	196,0	
					Кошти не бюджетних джерел	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
5.	Інформаційно-просвітницька робота	1) сприяння висвітленню заходів, спрямованих на гармонізацію міжетнічних відносин та збереження самоідентичності національних меншин у теле- та радіопередачах, друкованих ЗМІ	2018-2022 роки	Управління інформаційної діяльності, управління комунікацій з громадськістю облдержадміністрації	Видатків не потребує	-	-	-	-	-	Забезпечення інформаційних і освітніх потреб представників різних національностей
		2) розробка та розміщення соціальної реклами з питань толерантності та міжнаціональної злагоди	2018-2022 роки	Управління комунікацій з громадськістю облдержадміністрації, національно-культурні товариства області (за згодою)	Обласний бюджет	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	Протидія будь-яким проявам ксенофобії, расової та етнічної дискримінації в області, сприяння етнічній консолідації суспільства на території області
					Кошти не бюджетних джерел	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	

